

لوړو زده کړو وزارت وردگ پوهنتون دښوونې او روزنې پوهنځی دنظم او دسپلین کمیټه

د ښوونې او روزنې پوهنځي د مشرتابه، استادانو، اداري کارکوونکو،او محصلينو لپاره اخلاقي پاليسي

کال ۱۴۰۰ هـ ش

د اخلاقي طرزالعمل د جوړيدو اړتيا او مؤثروالي

څلويښت کلن ناورين چه په هيواد کې تېر او لاهم روان دئ، زيات منفي اغېز له ځان سره لري، چه له بده مرغه د ټولنې په ټولو برخو يې منفي تا ثير کړی دی چه له دې تاثير څخه د لوړو زده کړو مرکزونه او پوهنتونونه هم ليرې ندي.

هغه اغیز داسې چه زیات کسان د خپلې دندې د نه پیژندلو، د خپلې خوښې حرکات، علمي ارزښتونو ته نه درناوی .... او داسې نورې کړنې چه انساني او اخلاقي اصول یې نه ایجابوي بارز دي.

په افغانستان او نړی کې زیات شمیر پوهنتونونه شون لري، خو زیاتره یې خپل درسي پلان په ښه توگه نشي رسولای، همدارنگه خپل اداري کارونه په ښه توگه نشي سمبالولای، اونه شي کولای چه خپل درسي، اداري او نورو برخو کیفیت سم کړي ، د دې لامل یواځې اویواځې بد چلند او بې تفاوتي ده.

یواځینۍ لار چه د پو هنتون په هر کونج کې د جنسي ځورونې، اخلاقي فساد، اداري ځوړتیا او د تدریس د کمزورتیا مخه نیسي هغه د اخلاقي طرزالعمل جوړونه ده او د هغه پلي کول دي چه د همدې علمي مرکز پر رهبري، استادانو، اداري کارکوونکو او محصلینو باندي مثبت اغیز کوي.

د اخلاقي طرزالعمل د جوړيدو ټولشموله هدف:

د دندې پرمهال د اخلاقي نورمونو ښه کول. په اکاډمیکو ځایونو کې د اخلاقي اصولو پلي کول، کله چه یو اکاډمیکه ساحه پر غوره اخلاقو بنا شوه نو هیوادنۍ مینه، انسان دوستي، علم خوښونه او نورو کړنو سرچینه به وه اوسي.

د اخلاقي كړنلارې شخصي هدف:

د رهبرۍ، استادانو، د اداري کارمندانو او محصلينو د کړه وړو لپاره د لارښود جوړل.

دوهم څيرکي

د استادانو د اخلاقو لور معيار

دريمه ماده

استاد په علمي او اکاډمیک ماحول کې تر ټولو مهم او وړ کس دئ، استاد په ټولنه کې ترټولو عالي شخصیت بلل کیږي، په یو اکاډمیکه ساحه کې د استاد رول باید په لاندي ډول وي:

- [. د اسلام د سپیڅلی دین او اساساتو بشپړ درناوی.
- 2. د اساسي قانون سره اړوند په هيواد کې ټولو نافذه قوانينو ته احترام او پابندي.
- د لوړ زده کړو وزارت ټولو لايحو، مقرراتو، مصوبو ، او پريکړه ليکونو رعايتول.
- خپلې دندې ته وفاداري او سپېڅلتيا ور په برخه کول د استاد له اکاډميکو اخلاقو څخه شميرل کيږي.
- 5. استاد باید تقوا لرونکی، اخلاص من او د خپل مسلک ښه پوره سلوک کوونکی شخص وي، حال داچه استاد له دې اخلاقو څخه برخمن دئ، که کوم وخت پورته موارد استاد پرځان عملي نه کړي محصلینوته گټه نه شي رسولای.
  - استاد باید په خپله ښوونه کې ریښتینی وي، ځکه علمي مطالب پوره دقت او اصلي سرچینې غواړي.
    - 7. استاد باید لوړ هدف لرونکی، د قانون پابند او د وخت ښه مراعتوونکی وي.
- 8. استاد بايد هميشه له بې عدالتيو څخه لرې عدالت پلوى شخص وي او هيڅ وخت خپل لوړ مقام تر سوال لاندې رانه ولي.
- 9. استاد باید له نورو استادانو، همکارانو او اداري کارکوونکو سره د مینې، ورورولۍ او عاطفې له مخې اړیکې ولري، له غرور، تکبر، حسد، ، تبعیض، او تعصب څخه ډډه وکړي.
- 10. استاد باید له ټولو استادانو، کارمندانو او محصلینو سره ښې اړیکې ولري، له شخصیت وژنې او تحقیر څخه باید ډده وکړي.
- 11. استاد د تدریس سره سره باید محصلینو ته غوره لارښوونې او نېکې مشورې هم ورکړي، پرښو اخلاقو، تواضع، متقابل احترام او انسان دوستۍ باندې باید ټینگار وشي.
- 12. استاد باید ډیر مهربانه، زړه سوانده او همیشه د خپلو محصلینو په پرمختگ اوکامیابۍ خوشحالیدونکي شخص وي، د محصل هڅونه او له تحقیر څخه یې ځان ساتنه اساسي اصل دي.
- 13. استاد چه کومه خبره کوي بايد هغه خپله هم عملي کړي ترڅو د استادي شخصيت ته صدمه ونه رسيږي، کوم وخت چه د خبرې او عمل ترمنځ فاصله راشي نو دشخصيت کمي احساسيږي.

- ٦. د نظم او دسيپلين پوره مراعات كوونكي وي.
- ۷. د مراجعینو سره باید ښه رویه اوسلوک وکړي.
  - ٨. په کار کې بايد دقيق وي.
- ۹. په رسمي وخت کښې يوازې اداري کار وکړي.
- ۱۰. د خپلو همکارانو په کارونو کې پوره همکاري.
- ١١. د انتقاد او پيشنهاد كول مهارتونه ئې بايد زده وي.
- ۱۲. د پوهنځي د ټولو تجهيزاتو ساتنه د اداري اصل په نظرکې نيول .
- ١٣. د پوهنځي له اجناسو څخه شخصي استفاده بايد ونه کړي.(ټليفون ، کمپيوټر)
- ۱۴. د اړتيا په صورت کې که چيرې اداري کار د ادارې څخه بهر وي بايد اجرا يې کړي.
- ١٥. په غيرې رسمي وخت که چيرې په اداره کې اړتيا پيدا شي بايد د کار لپاره اماده وي.
- ۱٦. کله چه په رسمي وخت کښې له ادارې څخه وځي بايد د د ښوونې او روزنې پوهنځی د رئيس او د نظم دسپلين کميټې له مسؤل سره په اړيکه کې وي.

شپرمه ماده

کوم وخت چه اداري کارکوونکي له پورته مواريدو څخه سرغړونه وکړي د لوړو زده کړو د مقرراتو او د ملکي ادارې د کارکونکي د چلند د اصولو له مخې بايد اړوند مسئولينو ته جواب ورکړي.

۱۵- د پوهنتون او پوهنځی انگړکې د بې ځایه گرځیدو او راگرځیدو څخه ډډه کول.

١٦- د پوهنتون او پوهنځي انگړاو درسي ماحول کې د هرډول سياسي او ډله ييزو فعاليتونو څخه ډډه کول.

۱۷- د پوهنتون او پوهنځی انگړاو درسي ماحول کې د هرډول ناوړه کړنې څخه چه د ناامنۍ ، تاوتریخوالي ، بی نظمي ، تشنج او دښمني لامل کیری ډډه کول.

۱۸ د پوهنتون او پوهنځي اړوند وسايلو ، لوازمو او سمسورتيا ساتنه کول.

۱۹- محصل / محصله چه د هردلیل پر بنسټ د تحصیلي پروگرام څخه ایستل شوې وي او دایستنې پریکړې یې قانوني پړاوونه طی کړي وي د دوهم ځل لپاره دې پرواگرام ته په هیڅ ډول لاره نشی پیدا کولی.

۲۰- محصّل / محصله مکلف دی چی دلوړو زده کړو وزارت ،وردگ پوهنتون ،ښوونې او روزنې پوهنځی او د تضمین کیفی د نظم دسپلین کمیټې داصولو ،مقرراتو اولارښوونو په پام کي نیولو سره دملي او نړیوالو سرچینو څخه دخپلو کورني کارونو او منوگراف په ترسره کولو کي گټه واخلی.

٢١- پرټاكلي وخت په منظمه توگه په ټولگي كي درسونوته (په ټولگي كي په بحث كي فعاله ونډه اخستل) او ساحوي كارونو ته حاضريدل.

۲۲- د درسونو، کورنيو دندو د ترسره کولو او منوگراف ليکلو کې داړوند لارښوداستاد دلارښونې په پام کي نيول.

٢٣- پرټاكلي وخت دكورنيو دندو ترسره كول اوسپارل.

۲۴- دښوونې او روزنې پوهنځی اړوند ټولو چارواوکنفرانسونو کي فعاله ونډه اخستل.

۲۵- دښوونې او روزنې پوهنځي اړوند مهالويش اوپلان سره سم د ليسانس د دورې په برياليتوب سره پاي ته رسول.

اتمه ماده

که دکوم محصل امحصله څخه د پورته مواردو په نه مراعت کولو کي سرغړونه اویا تیروتنه ترسره شوه په اړه یي د نظم دسپلین کمیټې ، دښوونې او روزنې پوهنځی او دوردگ پوهنتون له خواهر ډول پریکړي ته غاړه ایښودلو باندي ځان باید مکلف وبولی.

يادونه: د نظم دسپلين کميټه د لزوم ديد په صورت کي په پورته پاليسي کي د تغير صلاحيت د ځان سره ساتي.

د نظم او دسپلین کمیټې اخلاقي پالیسي ـ د اسلامي، اساسي، دلوړو زده کړو، وردگ پوهنتون او دښوونې او روزنې ادارې د قوانینو په رڼا کې تر زیاتو بحثونو وروسته په څلورو فصلونو او اتو مادو کښې ترتیب شویده.

دښوونې او روزنې پوهنځي رئيس
پوهنيار عبدالقدير جلالي

مه عسار عبدالقدير جلالي

مه عسار عبدالقدير جلالي

مه عسار عبدالقدير جلالي

مه عسار عبدالقدير جلالي